

XXIII МЕЖДУНАРОДЕН
 ФЕСТИВАЛ „МАРТЕНСКИ
 МУЗИКАЛНИ ДНИ“

За първи път оркестър от Франция

В своята история нашият фестивал е бил винаги педър на идея, богат и... грижовен към своята публика. Очевидно стремежът към новост и разнообразие е негов белег, залог за дълго трайност на една традиция. С особена сила това правило важи за тазгодишното, 23-то издание на фестивала. И тъй като се приближаваме към неговия край, можем да си позволим и мисълта, че то ни даде повод за вселюколенни срещи, възбуждащи познанията, за един сам по себе си съдържателен, полезен контакт с познати и непознати „територии“ на музикалното изпълнителство.

Основание за подобен мисли ни дадоха и двата поредни концерта на Оперно-симфоничния оркестър от град Нанси, Франция, под ръководството на младия френски диригент Жером Калтенбах. Когато русенската публика по срещата един оркестър поначин, далеч надхвърлял обичайната толпата на гостоприемството, струва си да се запитаме: какво се тая зад това, дали само приповдигнатият празничен тонус на фестивала или спонтанното задоволство от срещата с една по-непозната култура? Може би и едното, и другото взривиха така възторжено слуша телите в залата.

Най-забележителното в двата концерта на френските гости остана чудесно композираната програма, в която бе

ше дадена видима преднина на френската музика. Като изключим Концерта за кларнет от американския композитор А. Копланд и „Балета музика в памет на Стравински“ от С. Пиронков, останалото бяха френски автори, които обикновено отнасяме към близката музикална традиция от края на XIX и началото на XX век — Форс, Равел, Руссел, Дютино. Затова и в звуковата „партитура“, в атомосферата на двете вечери, не можеше да се открие ни какво особено стилистично отклонение. Всичко се движеше в сферата на една деликатно-изтънена, импресиона музикална реалност, белег на френската музика, стояща на границата между двете столетия, за да се прокрадне, заедно с това, и усещането, че тази музика е в кръвта на изпълнителите.

Разбира се, на фона на така чисто „френска“ пзнаома имаше и много нюанси, доста своеобразни — достатъчно, за да открием отделните произведения в програмата и естествено тяхната оркестрова интерпретация. Доста прецизно, с изтънен жанров „аромат“ прозвучаха двете прочути оркестрови произведения на Равел „Алборада“ и „Испанска рапсодия“. Не беше трудно да забележим в тях един дискретен, без особен блясък оркестър, без оня разотчетен колорит в изветините „испански“ мотиви в творчеството на Равел — му

зика, разбрана по-скоро като пасивно съзерцание или естетизирано любование на звуковни форми. Защо не! Може би това е все пак една просто „френска защита“ на произведениата. И несъмнено това е точно така, съдейки и по останалите творби в програмата. Подобно дистанцирано изживяване на музикалното действие виуши и музиката към балета „Бахус и Ариадна“ от Русел, създадена по известния древногръцки митически сюжет, макар че тук едно силно волево движение повеле оркестъра към мощно-екстатичния финал на творбата; но едва ли и тази единствена кулминация бихме могли да приемем като нещо повече от звукова декорация. Естествено се вписа в програмата на втория концерт и „Балетната музика в памет на Стравински“ от С. Пиронков. Не можем да отречем на френските гости вкуса към хармоничната и стилсво композиция на едния концертна програма. В своеобразната оркестрова сионстатношението между тяхната експресия на израза в музиката на Пиронков и онязи характерна за Стравински ътловага острота на хармоническите и ритмически елементи — една действителна инструментална стилизация, осъществена с усет и коректност към музикалния текст. Нека ми се да прибавя нещо и за чудесните на места солистични изяви в оркестъра (особе

но в дървената духова група) — технически безупречни, характеристични, те проследиха на фона на нива че еднородната звукова картина.

Участието на двамата солисти, първият от които бе проф. Серж Данген — познат и дългоочакван гост на Мартенския фестивал, а вторият — младият виолончелист Иван Шифоло, се откровено като важен акцент в програмите на оркестъра. Ако с миналогодичното си участие френският кларинетист Серж Данген показа част от своя класически репертоар, тази година той се представя и като един интересен, своеобразен майстор на съвременната музика в Концерта за кларнет на А. Копланд. Очевидно той принадлежи към онязи тип изпълнители, които се чувствуват достатъчно добре във всеки музикален стил, без да разпознават своето дарование. Още повече, че концертът на Копланд, посветен на големия джазов музикант, кларинетиста Бени Гудман, крие доста трудност за един академичен музикант — с привичките за джаз за стилистични белези, с онязи характерна синхронизация, „полюеща“ се пълнота на фразата, която, види се, е твърде близка до чувствителността на един тождова артистичен, с щедро въображение музикант като Серж Данген.

Що се отнася до виолончелиста Иван Шифоло, струва ми се, трудно би отстъпил по качества на своя колега; и единствено може би неговата младост не му позволи да извие реално позитивите си в това негласно съревнование. Тук отчитам и изключителната слогност на солата в партия в Концерта за виолончело от А. Дютино — това е една не само технически, но и психологически трудна за овладяване творба, представена от младия виолончелист и неговия дискретен партньор — оркестъра, като медитативна игра на хармонични комплекси, тембри, сонорни петна, променлива и подвижна в развитието на музикалното действие. Истинска сподолка за Иван Шифоло! Сподолка за оркестъра, в на неговото цялостно впечатление, което ни подсказва, че програмни и гастролни от подобен род на фестивала имат своя определена художествено-познавателна стойност.

Ива ИЛИЕВА